MASSACRE A LA FRONTERA
NADOR-MELILLA 24 JUNY 2022

CAMINANDO FRONTERAS

Massacre a la frontera Nador-Melilla 24 J

El col·lectiu Ca-minando Fronteras ha pogut constatar, a través dels processos d'acompanyament i assistència que hem vingut duent a terme des dels dies immediatament posteriors a la massacre, la mort confirmada d'almenys 40 persones en la massacre de la frontera de Nador-Melilla el 24 de juny de 2022.

Als cadàvers trobats cal sumar els llistats confeccionats per les famílies i les organitzacions sobre el terreny, segons els quals hi ha, almenys, altres 77 persones desaparegudes, de les quals encara no se sap quantes podrien estar entre les 40 víctimes confirmades. Això es deu al fet que fins al moment, se'ls ha denegat a les famílies el dret a les labors d'identificació dels cossos, vulnerant els drets de les mortes i els seus familiars.

El fet que aquestes persones es trobessin sota custòdia policial en el moment de la seva desaparició ens porta a preguntar-nos si ens trobem davant casos de desaparicions forçoses, atès que quan es van produir els fets les víctimes es trobaven sota control de les forces de seguretat de l'Estat espanyol i el Marroc. Cal assenyalar que avui dia, sis mesos després de la tragèdia, tots dos estats bloquegen els intents de saber la veritat dels familiars, i la negació del dret a buscar a les desaparegudes i a identificar els cadàvers trobats.

Ens trobem davant un delicte permanent que no sols es va cometre aquell dia contra les persones que es trobaven en la tanca, sinó que diàriament es fa contra les famílies en la cerca de justícia.

L'informe ressenyat a continuació es va elaborar els dies posteriors a la massacre durant l'atenció i l'acompanyament als supervivents d'aquesta.

Des de l'elaboració de la nostra recerca, altres entitats, mitjans de comunicació i administracions públiques han intentat llançar llum als fets que aquell dia van succeir, en el camí de buscar reparació i justícia per a les víctimes.

Mitjans espanyols (El País[1], eldiario.es[2], Público[3]) i internacionals (BBC[4], Le Monde[5], The Guardian[6]) han produït una gran cobertura mediàtica del succés des que es va produir, destacant-se diversos documentals, com el realitzat per la BBC britànica[7] o el produït de manera conjunta per Le Monde, El País, Der Spiegel, ENASS i Lighthouse Reports[8].

[1]Varo, L. J.; Sevillano Pires, L.; Peregil, F. (2022) "¿Qué sucedió en la frontera de Melilla? El paso a paso de la tragedia". Disponible en: https://elpais.com/espana/2022-07-03/que-sucedio-en-la-frontera-de-melilla-el-paso-a-paso-de-la-tragedia.html
[2]Sánchez, G. (2022) "Balas que no eran balas y falta de explicaciones: las muertes de Melilla, en el debate sobre el estado de la nación". Disponible en: https://www.eldiario.es/desalambre/balas-no-balas-falta-explicaciones-muertes-melilla-debate-nacion_1_9175659.html
[3]García, A. (2022) "De la masacre de Melilla a la cumbre de la OTAN, las incoherencias del Gobierno en migración y seguridad". Disponible en: https://www.publico.es/politica/masacre-melilla-cumbre-otan-incoherencias-gobierno-migracion-seguridad.html
[4]Hedgecoe, G. (2022) "Melilla migrant deaths spark anger in Spain". Disponible en: https://www.bbc.com/news/world-africa-61956104
[5]Weil-Rabaud, A.; Bretonnier, M. (2022) "Drame de Melilla : comment une tentative d'entrée en Europe a conduit à la mort de dizaines de migrants". Disponible en: https://www.lemonde.fr/afrique/article/2022/07/08/drame-de-melilla-comment-une-tentative-d-entree-en-europe-a-conduit-a-la-mort-de-dizaines-de-migrants_6134032_3212.html
[6]Kassam, A. (2022) "'A bloodbath': refugees reel from deadly Melilla mass crossing". Disponible en: https://www.theguardian.com/world/2022/jun/30/a-bloodbath-refugees-reel-from-deadly-melilla-mass-crossing
[7]"Cómo ocurrió la tragedia de la valla de Melilla que separa España de Marruecos | Documental BBC". Disponible en: https://www.youtube.com/watch?v=A6de61Bgdc0
[8]"Documental: La tragedia de Melilla: ¿Qué papel jugaron España y Marruecos en las muertes? | El País". Disponible en: https://www.youtube.com/watch?v=Q_J502iAcTc

D'altra banda, la Defensoria del Poble espanyol ha respost en aquest període a les queixes i denúncies dipositades per les organitzacions.

Així, va iniciar una recerca que va finalitzar amb les següents conclusions:

A l'octubre condemnava la il·legalitat de les devolucions i expulsions que les autoritats espanyoles van exercir contra 470 persones el dia de la massacre[9], mentre que al desembre va afirmar de nou que les explicacions aportades pel Ministeri de l'Interior de l'Estat espanyol sobre les vulneracions de drets succeïdes a Barrio Chino continuaven sent insuficients[10].

Malgrat els esforços per fer justícia, la Fiscalia General de l'Estat va concloure el 23 de desembre una recerca per la qual exculpava de responsabilitats a Interior, a la Guàrdia Civil i als agents implicats aquell dia, arxivant així la recerca sobre les morts i entenent que van actuar de manera regular i proporcional[11]. Del costat marroquí, el Tribunal de Nador va respondre perseguint les pròpies víctimes i empresonant a un grup nombrós de persones en un acte de criminalització dels migrants[12].

La massacre de Melilla-Nador és un exemple més de la impunitat a la Frontera Occidental Euroafricana. Demostra l'absència de mecanismes de justícia i reparació per a les víctimes i les seves famílies.

La frontera com a espai de no-drets, de no-justícia, on les morts i les desaparicions poden produir-se sense que la memòria i la dignitat d'aquelles que ja no estan siguin oficialment reconegudes per les autoritats.

Aquest informe part de la reconstrucció dels fets realitzada per les pròpies víctimes de la massacre. Tant elles com els seus victimarios, els delictes dels quals han quedat impunes, coneixen de manera clara el que va passar aquell terrible dia en la tanca de Melilla-Nador.

[9]Vera, J. (2022) "El Defensor del Pueblo acusa a Interior de realizar 470 devoluciones ilegales en la tragedia de Melilla". Disponible en: https://www.lavanguardia.com/politica/20221014/8567328/defensor-pueblo-acusa-interior-realizar-470-devoluciones-ilegales-tragedia-melilla.html

[10]Castellano, N. (2022) "El Defensor del Pueblo sigue considerando insuficientes las explicaciones de Interior a la masacre de Melilla". Disponible en: https://cadenaser.com/nacional/2022/12/09/el-defensor-del-pueblo-sigue-considerando-insuficientes-las-explicaciones-de-interior-a-la-masacre-de-melilla-cadena-ser/

[11]Pozas, A. (2022) "La Fiscalía exculpa a Interior de las muertes en Melilla y pide expedientar a los agentes que apedrearon a migrantes". Disponible en: https://www.eldiario.es/desalambre/fiscalia-exculpa-interior-muertes-melilla-pide-expedientar-agentes-apedrearon-migrantes_1_9818775.html

[12]Enass Media (2022) "A Nador, 100 ans de prison contre les réfugiés". Disponible en: https://enass.ma/2022/10/03/a-nador-100-ans-de-prison-contre-les-refugies/

La ratera: dos mesos de repressió

Els assentaments en el bosc s'havien convertit en un espai de guerra des del mes de maig. Les incursions militars es repetien dues o tres vegades per setmana usant cada cop estratègies més agressives i emprant més materials bèl·lics que augmentaven el mal que es produïa durant les batudes.

De matinada, apareixien les forces de seguretat, atacaven el campament on vivien les persones migrants. Primer els sorprenien amb efectius de soldats que voltaven els guetos on dormien, després arribaven els helicòpters i començaven a escampar uns gasos que, segons els testimoniatges obtinguts de les persones migrants, anaven dirigits a ofegar-los durant la seva fugida de l'atac de les forces auxiliars.

Les intervencions duraven hores i el resultat després d'elles era un camp cremat, una zona que quedava totalment arrasada. En cada batuda els refugiats perdien les poques pertinences materials que tenien però sentien també que se'ls deteriorava la salut física i mental.

Les víctimes/supervivents entrevistades per la nostra organització analitzen l'impacte que aquesta situació va provocar en les seves vides amb les següents valoracions:

> ***Perdíem tot, fins i tot la roba, les sabates i tot el temps es repetia el mateix. Després de dos mesos en aquesta situació no hi havia res més a perdre perquè ens havien despullat fins i tot de la nostra salut. Però mai vam perdre l'esperança de sortir d'aquesta situació perquè per a nosaltres no és possible tornar enrere.***
>
> ***Acumulem cops en el cos, ferides que no podíem curar, era molt difícil trobar assistència mèdica. El més greu de tot són les fractures perquè et peguen per a aconseguir que no caminis, que no puguis fugir i si no et pots moure ja ets inútil perquè la nostra única defensa en molts moments és poder córrer.***
>
> ***El que no cremaven t'ho robaven: el telèfon perquè no poguessis contactar i demanar ajuda, els pocs dirhams que poguessis tenir en la butxaca. Els militars es quedaven amb tot, sinó eren ells, llavors ho feien els bandits que els acompanyaven durant les batudes.***
>
> ***Et pots tornar boig per no poder dormir, estar sempre alerta, esperant que t'ataquin, a tot moment disposat a córrer perquè et va la vida en això. Molts de nosaltres hem viscut la guerra i sabem el que signifiquen aquestes incursions militars, com funcionen i com et van destruint.***

Les batudes van anar desplaçant el campament de les persones migrants cap a Melilla i a zones de muntanya més inexpugnables. Els drons jugaven un paper important durant aquest temps, ja que quan les persones s'amagaven o replegaven buscant llocs segurs, eren localitzades per ells. Aquests robots no tripulats tenen un rol més i més protagonista en el control migratori, proporcionant la localització d'objectius i imatges per a preparar les incursions militars.

Segons els testimoniatges, entre finals de maig i principis de juny la situació es tornava cada cop més insostenible.

El dia set va haver-hi una batuda molt gran, van augmentar el nombre d'helicòpters i el gas que usaven. Resultat de la mateixa quatre refugiats sudanesos van ser malferits "**els van trencar el cos**", deien els seus companys.

L'única forma de defensa de les persones migrants és que superaven en quantitat als militars i així aconseguien protegir-se i no ser ferits i/o detinguts tots alhora.

El dilluns de la setmana en la qual va succeir la massacre en la frontera entre Nador i Melilla, uns cinc-cents efectius militars van voltar l'assentament dels refugiats. De nou van ser atacats amb gasos i els ferits es comptaven per desenes.

El dimarts els atacs van donar una treva, però el dimecres i el dijous van tornar a empitjorar-se. Des de la matinada fins a la tarda els militars perseguien a les persones refugiades de l'assentament. El dia vint-i-tres durant la batuda es va produir un foc en el bosc que va posar en perill la seguretat de les persones i la mediambiental.

Aquest dia va haver-hi un missatge molt clar: tenien 24 hores per a desallotjar el lloc o la violència augmentaria en la pròxima batuda.

El divendres dia vint-i-quatre enfront de la perspectiva d'un nou atac, amb escasses forces individuals però amb l'esperança de poder escapar de la violència, en l'assentament es va decidir una fugida cap endavant, cap a la tanca. La batuda havia començat de nou d'hora al matí.

Aquesta vegada no tenien ni ganxos ni escales per a pujar la tanca, era un "campi qui pugui". Havien aconseguit fer-se amb una serra mecànica i unes tisores per a tallar metall i amb elles van decidir forçar una de les portes de la tanca i que ningú quedés enrere a la mercè de nou dels atacs militars. Eren conscients que molts estaven al límit de les seves forces físiques i no tindrien l'energia de superar saltant el mur de sis metres.

Sang, dolor i mort

Així, en grup, unes 1800 persones es van dirigir a la tanca de Melilla en la zona de Beni Enzar, algunes anaven proveïdes del que havien trobat per a defensar-se dels atacs que ja venien sofrint els dies anteriors en els assentaments.

Els militars havien carregat de nou i els perseguien.

> ***"No totes portaven pals, alguns, com jo, només les cames per a córrer. Però entenc que després d'aquest temps potser un pal et pugui salvar la vida. Crec que érem conscients que ens matarien, havíem sentit que passarien aquest límit durant la setmana, que ja no estàvem segurs en cap lloc. Morir o viure perquè no hi havia una altra sortida".***

Eren persones de Sudan, Sudan del Sud, Txad, Mali, Iemen, Camerun, Nigèria, el Senegal, Níger, Guinea Conakry, Burkina i Libèria. La comunitat majoritària era la sudanesa, que suposava més del vuitanta per cent de les persones que van intentar arribar a la tanca de Nador-Melilla.

Des de les vuit del matí fins a les dues de la tarda del dia vint-i-quatre de juny, va haver-hi enfrontaments, definits com un cos a cos en les primeres hores, entre les persones migrants i els militars. Mentre uns portaven pedres, pals, desesperació i angoixa, els altres van usar drons, càmeres de vigilància, material antidisturbis, gasos lacrimògens i bales de foc real.

El primer grup que va arribar a la tanca va usar la serra per a intentar tallar els filferros, però en poc temps diuen els testimoniatges que es van quedar sense bateria i les tisores no van poder fer molt més. Algunes persones van poder així arribar a l'altre costat.

En aquests moments els militars ja havien fet un cèrcol per darrere i els que no havien aconseguit arribar a l'altre costat van quedar envoltats. Estaven atrapats, la gent queia a terra una damunt de l'altra però no era auxiliada.

No es va desplegar cap forma d'ajuda coordinada entre tots dos països per a les persones que estaven just a la frontera sofrint els efectes d'un tap i estampida generat per les maniobres dels militars.

Al contrari, segons els testimoniatges, les forces marroquines passaven amb les seves botes per sobre dels cossos caiguts al sòl.

Els que ja no podien moure's eren arrossegats i abandonats al sol sense valorar la dimensió de les ferides. Si es movien eren apallissats fins que cessessin de fer-ho.

"He anat a la frontera unes quantes vegades però mai havien fet res amb tanta violència, tot i que els temps anteriors havien estat molt durs. Era una catàstrofe, era com si ho tenien tot preparat, ens feien anar cap endavant i quan vam arribar endavant, llavors van arribar per darrere. Estàvem envoltats".

"Si ploraves et pegaven de nou fins que et partien les cames o perdies el coneixement"

La violència coordinada que es va utilitzar aquell dia va acabar produint morts i centenars de ferits de diversa consideració. Després d'analitzar les declaracions dels testimonis, les causes de les morts i les ferides van ser diverses i en alguns casos van confluir diverses d'elles de manera conjunta.

- Asfixiats pels gasos.
- Aixafats per les caigudes.
- Aixafats per les botes dels militars.
- Colpejats per les porres normals i elèctriques.
- Ferits per bales de foc.
- Negació d'auxili i assistència mèdica.
- Desplaçaments forçosos de persones ferides.
- Devolucions des de Melilla de persones ferides que no van rebre assistència mèdica.

El cèrcol en el qual es van trobar els refugiats es va fer més letal per efecte de l'entrada de militars marroquins en territori de Melilla. Allí, braç a braç amb les forces de seguretat espanyoles, van poder continuar atacant per a executar devolucions en calent al Marroc. Aquestes pràctiques van ser aplicades per forces de seguretat espanyoles i marroquines, que es van coordinar entre elles per a poder dur-les a terme.

Segons els testimoniatges orals i visuals aportats per les víctimes/supervivents l'estat espanyol va expulsar al Marroc el vint-i-quatre de juny a desenes de potencials refugiats i a menors d'edat. Es van executar les devolucions malgrat les escenes de les quals les autoritats espanyoles estaven sent testimonis i que mostraven en directe les tortures, tractes inhumans i degradants que els refugiats estaven sofrint.

Els autoritats espanyoles, testimonis dels fets, van usar la informació sobre el que estava passant per a donar suport a les estratègies militars de repressió usades pel Marroc. No obstant això, cap dels dos països va activar col·laboració per a portar ajuda i assistència a les víctimes i amb això mitigar l'impacte terrible de la tragèdia.

Els instruments de control, com els drons i càmeres, només es van usar per a maniobres bèl·liques i no per a obtenir informació amb capacitat d'avaluar les dimensions de l'emergència i activar efectius d'ajuda coordinats.

Així, les persones ferides, mortes, exhaustes, trencades pel dolor i la por, van passar fins a vuit hores en el sòl sota un sol de justícia i rebent cops quan els militars de manera arbitrària així ho decidien.

La zona fronterera va quedar repleta de cossos adolorits, inerts, fins que van anar arribant els autobusos i algunes ambulàncies.

Els que van tenir més sort van rebre assistència mèdica per les ferides, encara que el que va passar dins dels centres hospitalaris continua sent una incògnita perquè la policia marroquina va bloquejar l'accés a les instal·lacions d'organitzacions socials i familiars de les víctimes. El Ministeri de l'interior va blindar els hospitals de les ciutats de Nador i Oujda.

Moltes preguntes queden encara sense respondre, Quins criteris mèdics es van usar per a decretar el desplaçament d'alguns ferits i no d'uns altres? Quina assistència van rebre i quan? Han tingut un suport per a operacions i tractaments mèdics? Van poder contactar amb els seus éssers propers? Per què i de què van morir aquells que ho van fer als hospitals? Van parlar amb les seves famílies abans de morir?.

D'altra banda, un grup de seixanta-cinc persones han estat imputades per delictes relacionats amb successos produïts durant els dies 23 i 24 de juny.

Les detencions han dividit als encausats en dos grups. Un d'ells està acusat de delictes greus en el Tribunal d'apel·lació de Nador i s'enfronten a penes que poden anar fins als vint anys de presó. La resta estan sent enjudiciats per facilitar l'entrada i sortida clandestina de persones cap al Marroc entre altres acusacions. Tots els refugiats es troben a la presó preventiva i estan sent defensats per advocats d'organitzacions socials.

La resta de persones van sofrir desplaçaments forçosos interns dins del país, despullats d'absolutament tot i abandonats a la seva sort. La nostra organització a més va documentar cent trenta-dues persones deportades a la frontera amb Algèria, en una zona coneguda com a terra de ningú.

Les xifres de les víctimes mortals continuen sent encara una incògnita. Els testimoniatges recollits per la nostra organització eleven fins a seixanta-dues les dades de les persones mortes. El nostre col·lectiu ha pogut confirmar la mort de trenta-set persones el dia de la massacre i tres defuncions més que es van produir posteriorment a causa de les ferides el 24 de juny. Per tant, s'eleva fins a quaranta el nombre de les víctimes mortals confirmades per la nostra organització. Que reposin en pau!

De nou la falta de transparència ha impedit a les organitzacions i familiars tenir accés a les persones mortes per a procedir a la seva identificació. No s'ha pogut saber si s'han efectuat autòpsies que revelin les causes de les morts. Per tant, no sols s'ha violat el seu dret a la vida, sinó també als drets que assisteixen a les persones mortes i les seves famílies: ser identificats, saber la veritat sobre les causes de les morts, ser enterrats amb dignitat.

Els drets de les víctimes/supervivents de la massacre i els seus familiars no sols van ser violentats el dia vint-i-quatre sinó que continuen sent vulnerats fins avui, en una revictimització constant.

La crisi humanitària posterior a la massacre

El nostre col·lectiu ha organitzat un equip de defensors/es de drets humans per a acostar-se a les persones ferides i desplaçades forçoses després de la massacre del dia 24 de Juny.

Durant quatre missions humanitàries en les quals s'ha acompanyat fins al moment de finalitzar aquest informe a vuit-centes seixanta-dues persones en diferents ciutats a través de les següents línies de treball:

- Proporcionar assistència sanitària a persones ferides.
- Proporcionar kits d'aliments, higiene, roba i sabates.
- Elaborar, al costat de les víctimes/supervivents, un llistat de persones desaparegudes que estan sent buscades per les seves famílies i també per companys de les comunitats.Obtenir testimoniatges necessaris per a elaborar un relat que posi els drets de les víctimes/supervivents en el centre.

Aquestes setmanes de treball en terreny ens hem trobat enfront d'una veritable crisi humanitària que les autoritats del Marroc han volgut amagar amb el suport polític del govern de l'estat espanyol. Hem intentat alleujar d'alguna forma el dolor tan terrible provocat per la massacre en una col·laboració amb líders/eses comunitàries. A més, ha estat possible generar dinàmiques per a una avaluació col·lectiva de l'impacte que la política de militarització de fronteres ha tingut en aquestes persones refugiades.

Claus de la crisi humanitària:

- **El vuitanta per cent de les persones ateses van sofrir ferides de diversa gravetat i consideració el 24 J.** La majoria de les lesions s'havien produït per cops i violència: fractures en cames, braços i cap apareixien en els quadres clínics.

  "Ens picaven fins i tot quan estàvem tirats en el sòl, no teníem forces, estàvem ja al límit del cansament".

  Assistim a persones pendents d'operacions als hospitals dels llocs on van ser desplaçats forçosament malgrat la gravetat de la seva situació sanitària.

  Trobem un ferit de bala de foc que va haver de ser operat per a extreure el projectil.

  Un altre jove, després de ser traslladat en un bus de desplaçament forçós, va haver de ser ingressat a l'hospital perquè havia entrat en coma durant la seva detenció. Va estar en aquesta situació durant tres dies després de què va despertar amb dificultats motores i de la parla pels cops que havia rebut al cap.

  Els ferits necessitaven operacions i algunes d'aquestes intervencions materials que no són aportades de manera gratuïta per les delegacions de salut. El fet que la policia no deixés entrar als hospitals a les organitzacions socials i familiars els dies posteriors a la tragèdia ha produït que s'agreugi la situació d'emergència humanitària. Per exemple, el retard d'una intervenció per falta de material va provocar l'amputació d'un dels peus d'una persona que va sofrir fractures provocades per l'atac dels militars.

- **Quadres físics i mentals associats a situacions d'estrès posttraumàtic.** Atacs de pànic, malsons, dolors extensos en totes les parts del cos, por, van ser reportats per la majoria de les persones assistides en les missions humanitàries.

- **Reduïts al no-res.** Després de la violència els refugiats amb els quals ens trobem l'havien perdut tot. Segons els seus testimoniatges els militars els van robar el poc que els quedava : telèfons, alguns diners, fins i tot les sabates perquè no poguessin caminar. Això, juntament amb les dificultats que han tingut les organitzacions socials i els líders i lidereses comunitaris per a aportar ajuda humanitària, va agreujar la situació terrible que les persones van viure dies després de la tragèdia.

- **Persecució de la comunitat de refugiats sudanesos.** Segons els testimoniatges recollits i l'observació en terreny, després del dia 24 de juny els controls policials anaven dirigits a identificar a persones específicament d'aquest origen. La setmanes posteriors la repressió ha estat especialment dura contra aquesta comunitat. L'estigmatització s'ha traslladat també a la societat, i hem pogut confirmar la defunció d'una persona de Sudan durant una baralla amb un ciutadà marroquí.
- **Infància migrant**. El trenta per cent de les persones que van ser víctimes/supervivents de la massacre són menors entre quinze i disset anys. A més, un cinc per cent són nens amb edats entre els onze i catorze anys.

El relat

El discurs i la visibilitat: Construcció d'un relat per a normalitzar-justificar. La pornografia de la violència.

El discurs de les autoritats respecte a la massacre ha reforçat l'externalització i el paper de gendarme que realitza el Marroc per a la UE. Els posicionaments de l'estat espanyol i el veí alauita han seguit les mateixes línies, amb tres pilars discursius: la lluita contra les màfies, la responsabilitat d'Algèria en l'organització del salt a la tanca, i el suport de l'estat espanyol i la UE als instruments militars que es van utilitzar durant la massacre.

L'escenari creat pels països, encara fins i tot amb les imatges que demostraven la violència utilitzada, ha estat la confirmació de la necessitat d'aquesta mena d'intervencions contra les persones migrants.

S'ha passat de la pornografia del dolor a la pornografia de la violència, on aquesta s'exhibeix com un mal col·lateral al necessari control de fronteres.

En ella es mostra a les víctimes civils en el marc de la guerra de fronteres.

Ha estat també paradoxal que els periodistes de països procedents de la UE poguessin fer el seu treball amb relativa "llibertat" al Marroc, fins i tot sense tenir permís oficial de les autoritats marroquines per a exercir-ho.

I que no obstant això les organitzacions socials amb projectes aprovats i habilitats per a l'acompanyament a persones migrants hagin confrontat serioses dificultats per a assistir a les víctimes/supervivents de la tragèdia.

En el relat oficial els refugiats de la massacre són una massa sense històries, sense noms, en un exercici cada vegada més violent d'exposar la seva alteritat, fent-los mereixedors de la violència i la mort.

Ens preguntem si la massacre de la frontera entre Nador i Melilla suposa un pas important de la normalització d'estratègies militars violentes executades de manera conjunta per forces marroquines i de l'estat espanyol.

Les històries de les víctimes/supervivents

Les comunitats migrants porten anys contant la frontera amb un relat que parla de drets humans i també de reconeixement de la humanitat de les persones en moviment. Els líders i lidereses comunitàries, al costat de familiars de persones mortes i desaparegudes a les fronteres, han creat xarxes de suport mutu i han estructurat estratègies de resistència per a enfrontar les terribles violències aplicades a través de la necropolítica.

En aquesta ocasió, les persones de la comunitat sudanesa que fuig d'un conflicte terrible enquistat durant anys són conscients dels seus drets com a refugiades. Tenen una forta consciència col·lectiva i al costat d'altres nacionalitats de víctimes/supervivents de la crisi humanitària s'organitzen per a, de manera valenta, compartir un discurs on ells com a protagonistes ens acosten la veritat dels fets.

"Les forces auxiliars m'han colpejat amb la porra, em deien 'negre brut'. Em trepitjaven amb les seves botes i aquí he notat que els meus ossos es partien. He vist els cossos dels morts, eren uns trenta. Han trucat a l'ambulància per a traslladar-nos, aquí també han ficat els cadàvers en la mateixa ambulància. Hem arribat a l'hospital i ens han deixat a tots en el sòl, morts i ferits. El meu amic ha passat quatre dies en coma, després s'ha despertat. Va rebre una bala al cap. Els militars ens han matat, ho he vist amb els meus propis ulls. Estic viu, Déu ha volgut que viva, però he perdut a cinc dels meus amics. Els vaig veure morir amb els meus propis ulls".

"S'ha despertat odi fins i tot en la població, gent que estava en cases els tiren d'elles. A la frontera amb Algèria el flux de persones deportades és important. Totes les que han estat expulsades tenen ferides en el seu cos, esquena, cap. És difícil suportar el dolor quan els veus, cauen les llàgrimes veient a éssers humans tractats d'aquesta manera. Els dic 'força, germà', 'cal estar forts', però és difícil quan veus les condicions. Fins i tot on beuen aigua poden agafar malalties. Volen ocultar la veritat, com viuen les migrants, com els seus drets són destrossats, com trepitgen als demandants d'asil, i cremen els

seus passaports o qualsevol document que tinguin".

"Hem viscut un infern. Tenim les mans inflades perquè les forces auxiliars ens han pegat amb el ferro en el turmell perquè no puguem caminar. Si saben si ets sudanès o txadià et torturen quan et detenen. En el nostre grup hi ha nens de tretze anys, han vingut a peu de nit fugint dels militars i de la gent. Perquè han dit a la població que no ens deixi agafar transport. Hi ha militars i policies vestits de civil i quan et veuen a la ciutat vénen directament per a demanar-te papers. Si ets sudanès o txadià és igual si tens papers, truquen directament a la furgoneta i d'aquí t'envien a la cel·la de detenció o et deporten a la frontera"

"El nostre viatge a Nador ha estat ple d'insults quan ens acostàvem a l'hospital o a la gent. Preguntaven (policies de civil) què fèiem aquí, els he dit que he vingut a buscar al meu germà desaparegut. Llavors m'ha dit que les ambaixades ja havien estat i no han trobat a ningú perquè no hi ha desapareguts. He mostrat els meus papers i m'han dit que torni a la meva ciutat perquè tindré problemes en Nador com em vegin de nou per aquí".

"A l'interior els meus amics havien caigut. Perquè no veus amb el gas, has de tancar els ulls perquè et deixa cec, és millor, així que no veus. Després quan caus et registren de dalt a baix, et lleven tot el que tinguis, diners, telèfon i els ho guarden per a ells. Un d'ells ve i et roba i després ve l'altre, i així ho fan mentre estem ferits. Tenia vint-i-quatre dirhams, ja un d'ells m'havia llevat el telèfon. Un altre em va llevar el bitllet de vint dirhams, però m'ha deixat les monedes dels quatre dirhams. Però un altre ha vingut i me'ls ha llevat també. Cadascun fa mal com pot, no tenen pietat."

"Han vingut durant dos dies. Colpejaven a les persones, que no volen gent en el bosc. Van venir des del dimecres i s'han enfrontat a nosaltres. També el dijous, han apallissat a agent. Així que el divendres hem decidit fugir, anar a la frontera. Aquí ens han colpejat molt. Molts sudanesos morts, molts sudanesos ferits. Colpejaven a la gent amb les porres, amb els gasos. Des de les vuit del matí fins a les dues de la tarda, colpejant a la gent. Molts morts, però nosaltres no podem fer res, només som aventurers. Ara ni tan sols sabem què menjarem?, què farem?.Fins i tot quan ja ens han enviat a l'expulsió ens colpegen. Els marroquins es porten molt malament amb nosaltres, i el que vull que sàpiga tothom, és que hi ha molta gent morta i que necessitem ajuda".

"Em vaig quedar molt en xoc, em van colpejar molt. No puc recordar moltes coses ara. Van colpejar al meu germà al cap, a mi al cap, en la

cintura. Portaven sabates molt molt grans, per a colpejar-me, per a colpejar-nos. Molta, molta gent estava tombada, la cosa no era fàcil. Molta, molta gent va morir, molta molta. Fins i tot el meu germà que em va salvar no l'he tornat a veure. Aquesta (ferida) me la van fer molt, molt gran abans de portar-me al transport per a portar-me a Oujda. La policia ens va colpejar i ens deien que érem gossos, gossos i que som ximples".

"Hola, com estàs?. Espero que estiguis bé. T'envio aquest missatge per la situació, et conto tal i com l'estem enfrontant. Aquí els refugiats enfronten molts problemes, quan van travessar la frontera amb el Marroc van enfrontar molts problemes. Alguns van ser ferits quan van entrar en el pujol, en el forat. I alguns van ser ferits quan van intentar creuar la tanca, la frontera. Allí van ser ferits i estan molt mal ara mateix... Aquí ningú entén la situació. Intenten aguantar però no poden. Estem molt agraïts per l'ajuda que ha arribat, per tot el que ha fet per nosaltres. Estaríem molt agraïts si ens poguéssiu ajudar una mica. Intento ajudar a aquesta gent que és el meu poble, els represento, sóc un dels líders del seu clan. M'han demanat que us enviï aquest missatge. Us desitgem la millor de les sorts i que Déu us beneeixi".

UN INFORME DE:

CAMINANDO FRONTERAS

AMB EL SUPORT DE:

FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

ESFONS FONS MENORQUÍ DE COOPERACIÓ

Ajuntament de Barcelona